

XU HƯỚNG ĐÀM PHÁN CÁC HIỆP ĐỊNH KINH TẾ KỸ THUẬT SỐ CỦA SINGAPORE

Hiệp định kinh tế kỹ thuật số là gì?

Hiệp định kinh tế kỹ thuật số (Digital Economy Agreement - DEA) là hiệp định thiết lập các quy tắc thương mại kỹ thuật số và hợp tác kinh tế kỹ thuật số giữa hai hoặc nhiều nền kinh tế. Không giống như các hiệp định thương mại truyền thống đôi khi có các chương về các vấn đề thương mại kỹ thuật số nhưng chỉ thường tập trung vào tiếp cận thị trường, các hiệp định kinh tế kỹ thuật số khuyến khích cải cách quy định trong nước và hợp tác "mềm" xuyên biên giới trong các vấn đề có phạm vi rộng và sâu hơn như đổi mới dữ liệu, nhận dạng kỹ thuật số, an ninh mạng, bảo vệ người tiêu dùng và kỹ thuật số toàn diện.

Singapore là một trong những quốc gia đi đầu trên thế giới trong việc đàm phán và ký kết các DEA. Thông qua DEA với các đối tác quan trọng, Singapore hướng tới hỗ trợ các doanh nghiệp, đặc biệt là các doanh nghiệp vừa và nhỏ, tham gia sâu hơn vào thương mại điện tử. Với việc thiết lập các khuôn khổ và quy tắc chung cho thương mại kỹ thuật số, DEA cho phép các công ty ở Singapore kết nối kỹ thuật số với các đối tác nước ngoài của họ một cách liền mạch hơn, từ đó có thể góp phần giảm chi phí hoạt động, tăng hiệu quả kinh doanh và tạo khả năng tiếp cận thị trường quốc tế một cách dễ dàng. Sau đây là một số DEA nổi bật mà Singapore đã ký kết.

■ Hiệp định Đối tác Kinh tế Kỹ thuật số (Digital Economy Partnership Agreement - DEPA)

Hiệp định Đối tác Kinh tế Kỹ thuật số là DEA đầu tiên được Singapore ký kết cùng với Chile và New Zealand vào ngày 12/6/2020 và chính thức có hiệu lực với Singapore và New Zealand vào ngày 07/01/2021. DEPA là thỏa thuận nhằm thiết lập các cách tiếp cận và hợp tác mới trong lĩnh vực thương mại kỹ thuật số, thúc đẩy khả năng tương tác giữa các cơ chế khác nhau và giải quyết các vấn đề mới do quá trình số hóa mang lại trong khu vực. Đây là một thỏa thuận mở, có cơ chế kết nạp bổ sung thành viên đến từ các quốc gia thuộc WTO nếu đáp ứng được yêu cầu của Hiệp định. DEPA đã nhận được đơn xin gia nhập của Hàn Quốc vào ngày 13/9/2021, của Trung Quốc vào 31/10/2021 và đang trong quá trình xem xét đánh giá sự gia nhập của các nước này.

Một số điểm đáng chú ý của Hiệp định này bao gồm (i) Tạo thuận lợi cho thương mại kỹ thuật số đầu cuối, gồm các vấn đề như nhận dạng kỹ thuật số, hóa đơn điện tử, giao dịch không dùng giấy tờ, công nghệ tài chính và thanh toán điện tử; (ii) Kích hoạt luồng dữ liệu đáng tin cậy, gồm các vấn đề như bảo vệ dữ liệu cá nhân, dữ liệu chính phủ mở, luồng dữ liệu xuyên biên giới, đổi mới dữ liệu và sandbox điều chỉnh; và (iii) Xây dựng niềm tin trong các hệ thống điện tử và tạo cơ hội tham gia vào nền kinh tế kỹ thuật số, gồm các vấn đề như trí tuệ nhân tạo, hợp tác doanh nghiệp vừa và nhỏ, bảo vệ người tiêu dùng trực tuyến, kỹ thuật số toàn diện.

■ Hiệp định Kinh tế kỹ thuật số Singapore-Australia (Singapore-Australia Digital Economy Agreement - SADEA)

Hiệp định Kinh tế kỹ thuật số giữa Singapore và Australia là DEA thứ hai của Singapore, được ký kết vào 06/08/2020 và chính thức có hiệu lực từ 08/12/2020.

SADEA góp phần tăng cường các thỏa thuận thương mại kỹ thuật số hiện có giữa Singapore và Australia theo Hiệp định Thương mại Tự do Singapore-Australia. Hiệp định này cũng bao gồm tám Bản ghi nhớ để thực thi một số cam kết trong DEA thông qua các dự án hợp tác, đặc biệt trong các lĩnh vực Trí tuệ nhân tạo, Đổi mới dữ liệu, Nhận dạng kỹ thuật số, Bảo vệ thông tin cá nhân, Hóa đơn điện tử, Tạo thuận lợi thương mại, Chứng nhận điện tử về Hàng hóa Nông nghiệp và Bảo vệ Người tiêu dùng.

■ **Hiệp định Kinh tế kỹ thuật số Vương quốc Anh-Singapore (UK-Singapore Digital Economy Agreement - UKSDEA)**

Hiệp định Kinh tế kỹ thuật số giữa Vương quốc Anh và Singapore là DEA thứ ba của Singapore, được ký kết vào ngày 25/02/2022 và chính thức có hiệu lực từ 14/06/2022 sau khi Vương quốc Anh và Singapore hoàn tất các quy trình phê chuẩn trong nước tương ứng. Là hiệp định chỉ bao gồm các vấn đề kinh tế kỹ thuật số đầu tiên giữa một quốc gia châu Á và một quốc gia châu Âu, UKSDEA được Phó Thủ tướng Singapore Heng Swee Keat đánh giá là một thỏa thuận thương mại mang tính bước ngoặt "vượt ra ngoài các mối liên kết kinh tế truyền thống để xây dựng những cầu nối kỹ thuật số mới".

UKSDEA bao gồm các cam kết về nền tảng của nền kinh tế kỹ thuật số, như hợp tác trong nhiều lĩnh vực mới nổi và tiên tiến như Dữ liệu, Trí tuệ nhân tạo, Công nghệ tài chính và Công nghệ quản lý, Nhận dạng kỹ thuật số và Công nghệ pháp lý. Cùng với UKSDEA, Singapore và Vương quốc Anh cũng đã ký kết các Biên bản ghi nhớ và các Nghị định thư kèm theo nhằm cung cấp một khuôn khổ hợp tác song phương về các vấn đề tiềm năng trong tương lai như Hợp tác an ninh mạng, Tạo thuận lợi thương mại kỹ thuật số, Hợp tác nhận dạng kỹ thuật số, Công nghệ tài chính, và Hợp tác hải quan.

■ **Hiệp định Đối tác kỹ thuật số Hàn Quốc-Singapore (Korea-Singapore Digital Partnership Agreement - KSDPA)**

Hiệp định Đối tác kỹ thuật số giữa Hàn Quốc và Singapore là DEA thứ tư của Singapore và là thỏa thuận đầu tiên với một quốc gia châu Á. Hiệp định này được ký kết vào ngày 21/11/2022, sau hơn một năm rưỡi đàm phán, và dự kiến sẽ có hiệu lực trong năm 2023.

Thỏa thuận sẽ tăng cường quan hệ hợp tác song phương trong nền kinh tế kỹ thuật số giữa hai quốc gia thông qua việc thiết lập các quy tắc và chuẩn mực để thúc đẩy khả năng tương tác giữa các hệ thống kỹ thuật số. Điều này sẽ cho phép các luồng dữ liệu xuyên biên giới liền mạch hơn và xây dựng một môi trường kỹ thuật số an toàn và đáng tin cậy cho các doanh nghiệp và người tiêu dùng. Việc ký kết KSDPA sẽ giúp giảm chi phí giao dịch trên nền tảng thương mại điện tử và quy trình thương mại điện tử, tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ, công ty khởi nghiệp của hai bên tiến vào thị trường thương mại điện tử đang phát triển nhanh chóng. Các nội dung nổi bật trong hiệp định này có thể kể đến như: Thanh toán điện tử, Giao dịch không dùng giấy tờ, Dòng chảy dữ liệu xuyên biên giới, và Trí tuệ nhân tạo (AI).

Ngoài ra, Singapore cùng các quốc gia khác trong ASEAN cũng đang xem xét một thỏa thuận kinh tế kỹ thuật số khu vực, hay còn gọi là Hiệp định khung Kinh tế kỹ thuật số ASEAN (ASEAN Digital Economy Framework Agreement - DEFA). Thỏa thuận này nằm trong "Lộ trình Bandar Seri Begawan: Chương trình nghị sự về chuyển đổi số của ASEAN nhằm thúc đẩy nền kinh tế (BSBR)" được thông qua vào tháng 9/2022. Dự kiến Hiệp định này sẽ được tiến hành nghiên cứu từ 2023, và bắt đầu quá trình đàm phán vào năm 2025. Với thị trường internet phát triển nhanh nhất thế giới và nền kinh tế kỹ thuật số được dự đoán sẽ bổ sung khoảng 1 nghìn tỷ USD vào GDP khu vực trong thập kỷ tới, Singapore cùng ASEAN đang tích cực chuẩn bị tạo nền tảng, và sẵn sàng tận dụng các cơ hội do hội nhập kỹ thuật số đem lại trong tương lai. ■

